
Danmarks Ingeniørakademi
Bygningsafd. - Teknisk Hygiejne
Østervoldgade 10,¹ trappe N
København K - 14 88 33

**INSTRUKS m. v.
for autoriserede gas-, vand-
og sanitetsmestre**

**INSTRUKS m. v.
for autoriserede gas-, vand-
og sanitetsmestre**

Udgivet i 1964 af:

**Dansk Flaskegas Komite
Dansk Vandteknisk Forening
Foreningen af Danske Gasværker
Stads- og Havneingeniørforeningen**

Instruks

for autoriserede gas-, vand- og sanitetsmestre

for kommune.

Nærværende instruks er udfærdiget i henhold til § 10 i lov nr. 132 af 13. april 1962 om visse forhold vedrørende gas-, vand- og afløbsinstallationer m. v.

Instruksens bestemmelser er gældende for såvel enkeltmandsvirksomhed som selskabsvirksomhed m. v., jfr. ministeriet for offentlige arbejders vejledning med hensyn til udfærdigelse af autorisation til udøvelse af gas-, vand- og sanitetsmestervirksomhed.

Bestemmelserne gælder desuden for ikke-erhvervsmæssig gas-, vand- og sanitetsmestervirksomhed i det omfang, de kan finde anvendelse herpå.

Nedenfor vil blive anvendt følgende forkortelser:

- a) kommunalbestyrelsen (magistraten) = kommunalbestyrelsen,
- b) gasværket, vandværket, bygningsvæsenet, flaskegasselskabet = værket m. fl.,
- c) gas-, vand- og sanitetsmesteren = mesteren.

1. Forretningsforhold.

1. Erhvervsmæssig gas-, vand- og sanitetsmestervirksomhed.

Enhver ændring af adresse og telefonnummer såvel for virksomheden

som for dennes installationsafdeling skal straks meddeles skriftligt til kommunalbestyrelsen.

Mesteren skal foranledige, at der svares på hans telefon i arbejdstiden. Såfremt han ved opkald ikke træffes, er han på opfordring af værket m. fl. pligtig til med rimeligt varsel at sætte sig i forbindelse med disse.

Mesteren må ikke anmelde eller overtage ansvaret for installationsarbejder, der udføres af eller er udført af personer, som ikke er ansat i virksomheden og lønnet direkte af denne.

For selskabsvirksomhed m. v. gælder ud over ovenstående bestemmelser følgende:

I alle forhold, hvor virksomhedens underskrift har betydning over for værket m. fl., således i alt, der vedrører anmeldelse og tilslutning af installationer, skal virksomheden være tegnet ved den autoriserede mester.

Vedrørende anmeldelser og godkendelser af ændringer i det arbejds- og ansvarsmæssige forhold mellem den autoriserede mester og den virksomhed, hvortil denne er knyttet, henvises til pkt. 1.2. i ministeriet for offentlige arbejders vejledning med hensyn til udfærdigelse af autorisation til udøvelse af gas-, vand- og sanitetsmestervirksomhed.

2. Ikke erhvervsmæssig gas-, vand- og sanitetsmestervirksomhed.

Mesteren skal være at træffe på en af virksomheden nærmere angivet adresse, og enhver ændring af denne samt det hertil hørende telefonnummer skal straks meddeles skriftligt til kommunalbestyrelsen.

Enhver ændring i mesterens arbejds- og ansvarsmæssige forhold til virksomheden skal anmeldes til kommunalbestyrelsen og godkendes af denne.

2. Gas-, vand- og sanitetsmesterværkstedets indretning og udstyr.

Værkstedet skal til enhver tid opfylde de af ministeriet for offentlige arbejder fastsatte krav, jfr. ministeriet for offentlige arbejders bekendtgørelse af 14. januar 1964 (se bilag A).

Mesteren har pligt til at vedligeholde såvel værksted som udstyr således, at dette til enhver tid er i god og brugbar stand. Han er således ansvarlig for, at samtlige måleapparater altid er i orden, og skal i fornødent omfang lade disse underkaste en periodisk justering på et anerkendt justerværksted.

I værkstedet skal forefindes den til enhver tid gældende af fabriks- og arbejdsilsynet godkendte »Første hjælp ved gasulykker«, indeholdende vejledning i kunstigt åndebræt, og der skal for personalet være adgang til en à jour-ført samling af de gældende regulativer og bestemmelser, udstedt af værket m. fl.

3. Gas-, vand- og sanitetsmesterens pligter over for værket m. fl.

1. Vedrørende arbejdets udførelse m. v.

Mesteren er såvel ved udførelse af nyanlæg som ved udvidelse eller

ændring af bestående anlæg pligtig at følge den af værket m. fl. fastsatte forretningsgang, herunder at fremsende blanketter, tegninger m. m. i det af værket m. fl. bestemte omfang og til at rette sig efter de af værket m. fl. givne ordensmæssige forskrifter og anvisninger, såvel de almindeligt gældende, som de vedrørende det enkelte arbejdes udførelse givne. Mesteren er således pligtig til at følge nærværende instruks samt de til enhver tid gældende forsyningsmæssige bestemmelser, regulativer og gældende forskrifter, samt at rette sig efter de cirkulærer, der tilsendes ham af værket m. fl.

Mesteren skal sørge for, at hans medhjælpere bliver gjort bekendt med de til enhver tid gældende forskrifter og bestemmelser.

For så vidt mesteren ikke selv udfører eller direkte leder arbejdet, er han forpligtet til at holde fuldt ud duelige folk til at udføre og forstå dette.

Mesteren må ikke uden værket m. fl.'s samtykke foretage nogen forandring ved eksisterende installationer. Indtræffer sådanne forhold (gasudstrømning, vandudstrømning, ildbrand m. m.) at en uopholdelig afhjælpning er påkrævet, må mesteren dog foretage det hertil fornødne, og han skal da straks give værket m. fl. meddelelse om de af ham foretagne indgreb.

Såfremt mesteren ved ikke at overholde de gældende forskrifter og bestemmelser påfører værket m. fl. tab, det være sig af faste afgifter eller indtægter ved gas- og vandforbrug, er han pligtig til at erstatte værket m. fl. ethvert sådant tab, og kommunalbestyrelsen vil da være beretti-

get til om fornødent at anvende den af mesteren stillede sikkerhed, jfr. § 6, til hel eller delvis dækning af det værket m. fl. påførte tab.

2. Vedrørende værket m. fl.'s tilsyn m. m.

Mesteren er pligtig på opfordring at give værket m. fl. oplysninger om beskaffenheden og omfanget af de af ham udførte arbejder, samt til så meget som muligt at lette værket m. fl. kontrollen med disse arbejder. Ved den af værket m. fl. i denne forbindelse foretagne undersøgelse af de udførte installationer skal mesteren på forlangende enten selv give møde eller sende en befuldmægtiget kvalificeret fagmand, der kan give de for eftersynet nødvendige oplysninger om anlægget.

Mesteren er pligtig til efter skriftlig tilsigelse med rimeligt varsel selv eller ved en befuldmægtiget at give møde på værket m. fl.'s kontor for at give oplysninger om det i tilsigelsen nærmere omtalte arbejde m. m.

Viser det sig, at et af mesteren udført installationsarbejde ikke er i overensstemmelse med de gældende bestemmelser, kan værket m. fl. nægte tilslutning deraf eller afbryde forsyningen dertil, indtil det pågældende arbejde er bragt i forskriftsmæssig stand. Værket m. fl. er i sådanne tilfælde berettiget til at kræve sine udgifter i sagen, f. eks. til foretagelse af et fornødent eftersyn, godtgjort af mesteren, og udgifterne hertil vil i givet fald efter beslutning af kommunalbestyrelsen kunne afholdes af den af mesteren stillede sikkerhed.

Såfremt mesteren ikke inden for en nærmere meddelt frist bringer den pågældende installation i overensstemmelse med de gældende re-

gulativer og forsyningsmæssige bestemmelser – jfr. § 3.1., første stk. – og ikke inden for samme frist godtgør over for værket m. fl., at de påtalte mangler skyldes forhold vedrørende det pågældende arbejdes udførelse, hvorom mesteren ikke har kunnet være vidende, kan værket m. fl. lade installationen bringe i forskriftsmæssig stand for mesterens regning. Udgifterne vil i givet fald efter kommunalbestyrelsens beslutning kunne afholdes af den af mesteren stillede sikkerhed.

3. Vedrørende fejl og mangler m. v., observeret af gas-, vand- og sanitetsmesteren.

Enhver af mesteren observeret fejl ved gas-, vand- og sanitetsinstallationer eventuelle målere indbefattet, skal så hurtigt som muligt meddeles af mesteren til værket m. fl.

Mesteren er endvidere pligtig til at foretage anmeldelse til værket m. fl., hvis det bliver ham bekendt, at der på et anlæg i drift forekommer forhold, der kan antages at have eller have haft indflydelse på måleres rigtige visning, eller at der aftages eller har været aftaget gas eller vand på uretmæssig vis.

Dersom mesteren eller hans personale konstaterer, at et anlæg er behæftet med fejl eller mangler, som kan medføre fare for liv eller ejendom, eller forurening af vandledninger m. v., samt de er bekendt med, at disse fejl eller mangler trods henstilling ikke straks afhjælpes, skal han straks give værket m. fl. meddelelse herom.

4. Gas-, vand- og sanitetsmesterens pligter over for forbrugerne.

Mesteren er pligtig at give forbrugerne oplysninger om gældende le-

veringsbefigelser, tariffer m. m. i det omfang, hvori disse er blevet mesteren tilsendt af værket m. fl.

Ved tilslutning af enhver ny installation respektive ændret eller udvidet bestående installation skal mesteren gøre forbrugeren bekendt med betjeningen af installationen og de til denne sluffede brugsgenstande.

Mesteren er fillige forpligtet til at efterprøve de tilsluffede installationsgenstande og om fornødent foretage indregulering og efterjustering.

Mesteren skal endvidere gøre forbrugerne opmærksom på, at denne i henhold til de gældende forsyningsbestemmelser er ansvarlig for installationernes fremtidige tilstand og vedligeholdelse, og at forbrugeren respektive ejeren skal lade opståede fejl og mangler afhjælpe snarest muligt, samt foranledige, at der hurtigst muligt træffes foranstaltninger til at hindre, at sådanne fejl eller mangler kan medføre fare for liv eller ejendom.

5. Gas-, vand- og sanitetsmesterens ansvar.

Mesteren har det fulde ansvar for ethvert af ham selv eller hans medhjælpere udført arbejde eller enhver præsteret leverance.

Ved færdigmelding af et fuldført arbejde indestår mesteren for, at arbejdet og leverancerne er udført i overensstemmelse med de gældende bestemmelser. Det kan eventuelt kræves af værket m. fl., at mesteren ved sin underskrift på blanketter og tegninger indestår for foranstående.

Uanset at værket m. fl. måtte have godkendt et anlæg, fritages meste-

ren dog ikke for nogen del af sit ansvar.

6. Gas-, vand- og sanitetsmesterens sikkerhedsstillelse.

Den for opnåelse af autorisation krævede sikkerhedsstillelse tjener til sikkerhed for, at mesteren udfører de ham overdragne arbejder på forsvarelig måde, herunder at han opfylder sine pligter i henhold til nærværende instruks, jfr. § 8 i lov nr. 132 af 13. april 1962.

Sikkerheden skal stilles på den af kommunalbestyrelsen angivne måde, således at denne til enhver tid kan hæve pengene. Hvis sikkerhedsstillelsen er sket i form af en forsikring, kan kommunalbestyrelsen, såfremt forsikringen måtte blive opsagt (f. eks. på grund af manglende præmiebetaling), straks tilbagekalde autorisationen.

Formindskes summen derved, at der i henhold til bestemmelserne i instruksens § 3 og § 7 er gjort brug af den stillede sikkerhed, skal mesteren respektive den virksomhed, for hvilken mesteren er autoriseret, med 8 dages varsel bringe beløbet op på dets oprindelige størrelse. Sker dette ikke, kan kommunalbestyrelsen i henhold til lovens § 8 suspendere autorisationen, og har indbetaling ikke fundet sted inden 1 års forløb, bortfalder autorisationen endeligt, jfr. instruksens § 8.3.

Sikkerhedsstillelsen skal iøvrigt være virksom i 1 år efter autorisationens ophør. Et kontant depositum vil efter dette års forløb blive udleveret til rette vedkommende med fradrag af de beløb, som eventuelt måtte være hævet i henhold til bestemmelserne i instruksens § 3 og § 7.

Renterne af et kontant depositum tilfalder deponenten og udbetales efter kommunalbestyrelsens nærmere bestemmelser.

7. Overtrædelse af bestemmelserne.

Såfremt en mester overtræder de i nærværende instruks fastsatte forskrifter, vil han i henhold til § 15 i lov nr. 132 af 13. april 1962 kunne idømmes bødestraf under en politisag.

Dersom en mester gentagne gange viser forsømmelighed med hensyn til de af værket m. fl. foreskrevne anmeldelser, oplysninger, tegninger o. s. v., kan ekspeditionen af nye sager for vedkommende mester standses, indtil de manglende anmeldelser m. v. er bragt til veje. Hvis dette ikke sker inden for en af værket m. fl. fastsat frist, kan værket m. fl. lade forholdet berigtige for mesterens regning og eventuelt efter kommunalbestyrelsens beslutning lade udgiften afholde af den af mesteren stillede sikkerhed.

Udviser en mester grov eller gentagen forsømmelighed ved udførelsen af installationsarbejder, eller gør han sig skyldig i grov eller gentagen overtrædelse af de i nærværende instruks fastsatte forskrifter, kan kommunalbestyrelsen i henhold til § 8 i lov nr. 132 af 13. april 1962 tilbagekalde den udstedte autorisation, jfr. instruksens § 8.4.

8. Autorisationens bortfald.

1. Ved eget ønske.

Når en mester ikke længere ønsker at benytte sin autorisation, skal han skriftligt meddele dette til kommunalbestyrelsen, som derefter sætter autorisationen ud af kraft.

2. Ved ændring af forudsætningerne for den meddelte autorisation.

Dersom en mester – ved selskabsvirksomhed m. v. vedkommende selskab m. v. – ikke længere har fast værksted og kontor med telefon i hjemstedskommunen, eller mesteren eller vedkommende selskab m. v. ikke længere har rådighed over sit bo, bortfalder i henhold til § 7 i lov nr. 132 af 13. april 1962 enhver den pågældende mester meddelt autorisation, og for selskabets vedkommende bortfalder retten til fortsat at drive virksomhed med de af mesterens autorisation omfattende arbejder.

Hvis en sikkerhedsstillelse er sket i form af en forsikring, og forsikringen måtte blive opsagt (f. eks. på grund af manglende præmiebetaling), kan kommunalbestyrelsen straks tilbagekalde autorisationen.

3. Ved anvendelse af sikkerhedsstillelse.

Såfremt en mester respektive en virksomhed, for hvilken en mester er autoriseret, ikke inden et år efter, at det som sikkerhed stillede beløb eller en del af dette er anvendt, har bragt beløbet op på dets oprindelige størrelse, bortfalder autorisationen, jfr. § 6, stk. 3.

4. Ved forsømmeligheder.

Dersom en mester udviser grov eller gentagen forsømmelighed ved udførelsen af installationsarbejder eller gør sig skyldig i grov eller gentagen overtrædelse af de i nærværende instruks fastsatte forskrifter, kan kommunalbestyrelsen i henhold til § 8 i lov nr. 132 af 13. april 1962 tilbagekalde autorisationen på tid fra 1 til 5 år eller indtil videre.

5. Ved ophør af arbejde gennem længere tid.

Såfremt en mester respektive den virksomhed, for hvilken mesteren er autoriseret, ikke i et tidsrum af 5 år har udført installationsarbejder i kommunen, er kommunalbestyrelsen i henhold til § 8 i lov nr. 132 berettiget til at tilbagekalde autorisationen.

6. Ved dødsfald.

En mesters dødsfald skal af boet meddeles skriftligt til kommunalbestyrelsen, som derefter ophæver autorisationen.

Såfremt virksomheden ønskes videreført under selskabsform eller med bestyrer, vil betingelserne vedrørende selskabsvirksomhed m. v. være at opfylde.

9. Bekendtgørelse af autorisationens bortfald.

Kommunalbestyrelsen er berettiget til under iagttagelse af § 10 i lov nr. 132 af 13. april 1962 at bekendtgøre bortfald eller tilbagekaldelse af autorisationen.

10. Instruksens ikrafttræden og gyldighed.

Denne instruks træder i kraft straks. Samtidig ophæves tidligere gældende instrukser.

Tvivlsspørgsmål vedrørende forståelsen af instruksens bestemmelser afgøres af kommunalbestyrelsen, hvis afgørelse dog kan påklages til ministeriet for offentlige arbejder.

11. Underskrift på instruks.

Den, der autoriseres som gas-, vand- og sanitetsmester, såvel som den virksomhed, for hvilken en gas-, vand- og sanitetsmester ved selskabsvirksomhed m. v. autoriseres, skal over for kommunalbestyrelsen kvittere for modtagelsen af nærværende instruks. Kvitteringen sker på den som bilag til instruksens indhæftede blanket, der udrides og fremsendes til kommunalbestyrelsen, som opbevarer blanketten.

Den autoriserede gas-, vand- og sanitetsmester respektive virksomheden forpligter sig ved underskriften til at overholde instruksens bestemmelser.

Bekendtgørelse om bestemmelser for gas-, vand- og sanitetsmesterværksteders indretning og udstyr

I medfør af den ved § 10 i lov nr. 132 af 13. april 1962 om autorisation af gas-, vand- og sanitetsmestre givne bemyndigelse fastsættes efter forhandling med de interesserede organisationer følgende:

Autorisationsgiveren vil som betingelse for at udfærdige de i den fornævnte lov omhandlede hjemstedsautorisationer, jfr. lovens § 4, stk. 1, kunne forlange, at gas-, vand- og sanitetsmesterværksteder, der i øvrigt opfylder de i lov af 11. juni 1954 om almindelig arbejderbeskyttelse stillede krav til arbejdspladsens indretning m.m. samt de i henhold til nævnte lov udfærdigede regulativer, indrettes og udstyres således:

1. Gas-, vand- og sanitetsmesterværkstedet skal være indrettet i et rum, hvis gulvareal udgør mindst 10 m², og vedkommende installatør skal dokumentere at have retmæssig rådighed over lokalet.

2. Til værkstedet skal mindst høre:

1 arbejdsbord med skruestik,
1 sæt alsidigt gas-, vand- og sanitetsmesterværktøj (se bilag B),
1 trykmåler til tæthedsprøve ved gas,
manometre til måling af gas- og vandtryk,
1 kulmonoxidindikator (kulilteindikator) – godkendt af Danmarks Gasmateriel Prøvning.

3. Såfremt arbejde udføres med installation eller reparation af gasvandvarmere, gasvarmeovne (radiatorer, centralvarmekedler og lign.) skal der til værkstedet desuden høre følgende udstyr:

1 udsyringsapparat,
1 kuldioxidmåler (kulsyre måler) – godkendt af Danmarks Gasmateriel Prøvning,
1 røgtermometer.

Ministeriet for offentlige arbejder, den 14. januar 1964.

Kai Lindberg,

/ Erik Alsøe.

Fortegnelse.

1 stk. rørfang 250/32"	1 stk. loddekolbe 140/600 gr.
1 - - /27"	1 - - /800 gr.
1 - - /22"	1 - vaskerense 1310/150
2 - - /17"	1 - W. C. renser 1312
2 - - /12"	1 - T nøgle 246 alm.
1 - rørskærer 1250/2"	1 - - - stor
1 - - 1252/1 1/4"	1 - spiralrensesplit 7 mm×3 mm 1302
1 - hjørneklup 1/4 - 1 1/4 111 R	1 - spiralrensesplit 10 mm×6 mm
1 - skærehoved 12 R 1 1/2"	1 - fladrensesplit
1 - - 12 R 2"	25 m×20 mm×1 1/2 mm 1300
1 - skraldering m/arm 12 R	1 - håndlampe
1 - oliekande 981	1 - forlængerledning 10 mm/til- behør
1 - stålborste 810/3 rkk.	1 - rørholder 1210/2"
1 - skelske 90/oval	1 - skruestik
1 - stemmejern 361 3/4	1 - ansats grovfil 700/10 m/hæfte
1 - loddeovn comp. m/slange og højtryksventil 1320	1 - halvnd grovfil 705/10
1 - blygryde	1 - søgebor 351/8 mm
1 - støbeske 1222/120 mm	1 - mejsel 42/6"
1 - gummistøbering 2 1/2"	1 - - /8"
1 - - 4"	1 - - /12"
1 - stemmer 1280/4 mm	1 - spidsmejsel 41/12"
1 - strækker 1285/2 mm	1 - servantehanetopnøgle 1262/25×28 mm
1 - kæderørskærer 1153/6"	1 - kørner 1040
1 - bænkhammer 50/3	1 - blyrørsbukkefjeder 1282/1 1/4
1 - mukkert 80/1 kg	1 - fræseapparat 1215/m/3 fræse- hoveder
1 - waterpass 370/45 cm	1 - radiatornøgle 247
1 - nedstrygerbue 461	1 sæt stjernegnøglar 1112 9/11-14/17-19/22-24/27-27/32"
1 - stiksav 431	1 stk. sneglebor 332/7/8"
1 - skruefrækker 604/4"	1 - - /1 1/8"
1 - - 605/5"	1 - - /1 3/8"
1 - - 606/6"	1 - flisebor 380 4.5-5.5-6.5-7.0
1 - - 029/2 1/2"	1 - - 380/17 mm
1 - skruefølge 241/8"	1 - - /17×400 mm
1 - - 12"	1 - el-boremaskine 965/13 mm
1 - - 240/31	1 - gasflaske 5 kg.
1 - kombinationstang 200/7"	
1 - vandpumpetang 272/10"	
1 - håndboremaskine 315/10 mm	
1 - boresving 281	

KVITTERING

for

modtagelse af den i kommune
gældende instruks for autoriserede gas-, vand- og sanitetsmestre.

Undertegnede gas-, vand- og sanitetsmester erklærer herved,
at jeg har modtaget et eksemplar af ovennævnte instruks og har
gjort mig bekendt med bestemmelserne i denne, som jeg herved
forpligter mig til at overholde.

..... den 19 .

Navn:

Eventuelt firmanavn:

Adresse:

Underskrift:

Undertegnede selskab/firma, for hvis installationsvirksomhed
ovennævnte gas-, vand- og sanitetsmester er ansvarlig, erklærer
herved at være gjort bekendt med bestemmelserne i ovennævnte
instruks, som selskabet/firmaet forpligter sig til at overholde.

..... den 19 .

Firmanavn:

Adresse:

Underskrift:

